

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Nore og Uvdal kommune – Rødberg skole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Nore og Uvdal kommune. Temaet for tilsynet er skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen.

Hovedpunkter i tilsynet er skolens opplæring i og formidling av kompetansemål, underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte, halvårsvurdering og underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket.

I tilsynet med skolen og kommunen har vi funnet at rektor ikke sikrer at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene. Vi har konkludert med at lærerne gjennomfører opplæringen etter gjeldende læreplan, elevene får opplæring i samsvar med kompetansemålene som fremgår av læreplanen, men at rektor ikke har et system for å fange opp kompetansemål som ikke er gjennomgått - på et tidspunkt som gjør det mulig å ta dem igjen. Videre har vi konkludert med at rektor ikke sikrer at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til målene for opplæring, at elevene forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem.

Vi har funnet at elevene får tilbakemeldinger på hva de mestrer, veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse og at elevene involveres i eget læringsarbeid, men at rektor ikke følger opp at elevene får slik tilbakemelding.

Vi har videre kommet frem til at elevene fra og med 8. årstrinn får halvårsvurdering midt i opplæringsperioden i alle fag, og på slutten av opplæringsåret i fag som ikke er avsluttende. Vi har også konkludert med at rektor følger opp at lærerne gjennomfører halvårsvurderinger på riktig tidspunkt, og at lærerne gjennomfører halvårsvurderinger med et innhold som er i samsvar med forskriften.

Tilsynet konkluderer videre med at rektor sørger for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer behovet for tilpasset opplæring. Vi har også funnet at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning. Vi har videre kommet til at rektor sikrer at elevene raskt får egnet intensiv opplæring i lesing og skriving slik at forventet progresjon blir nådd, men at det ikke sikres at elevene får egnet intensiv opplæring i regning.

Status på rapporten og veien videre

Nore og Uvdal kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. Vi har lagt inn kommunens uttalelse i kapittel 3. Statsforvalteren fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **25. januar 2023**.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	5
1.1 Kort om Nore og Uvdal kommune	5
1.2 Tema for tilsynet.....	5
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet.....	6
2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner.....	7
2.1 Opplæring i og formidling av kompetansemål	7
2.2 Underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte	12
2.3 Halvårsvurdering.....	16
2.4 Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring.....	18
3 Statsforvalterens gir pålegg om retting.....	22
3.1 Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger	22
3.2 Pålegg om retting	23
3.3 Oppfølging av påleggene.....	23
4 Kommunen har rett til å klage.....	24
5 Dokumenter	26

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om Nore og Uvdal kommune

Nore og Uvdal har 2500 innbyggere. De har to grunnskoler – Uvdal skole, som er en barneskole, og Rødberg skole, som er både barne- og ungdomsskole. Elevene på Uvdal skole fortsetter på Rødberg skole når de begynner på ungdomstrinnet. Ifølge Grunnskolens informasjonssystem (GSI) har Rødberg 188 elever skoleåret 2021/22. Uvdal skole har 49 elever i 2021/22.

Kommunen har ikke egen Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT), men deler en interkommunal- og fylkeskommunal PP-tjeneste og oppfølgingstjeneste med kommunene Kongsberg, Flesberg og Rollag, samt Viken fylkeskommune. Denne kalles «PPT-OT for Numedal og Kongsberg».

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen.

1. Opplæring i og formidling av kompetansemål, jf. opplæringsloven § 2-3 fjerde ledd, jf. forskriften §§ 1-1 og 3-3 andre ledd og 3-10
2. Underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte, jf. forskriften §§ 3-1 fjerde ledd, 3-2 første ledd og 3-10 første og andre ledd
3. Halvårsvurdering, jf. forskriften § 3-12 første og andre ledd
4. Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Nore og Uvdal kommune i brev av 2.3.2022. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

Vi gjennomførte et digitalt åpningsmøte den 6.4.2022.

I dette tilsynet har vi benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. RefLex er utfylt av ledelsen og tre lærergrupper, hvor lærerne underviser i fagene engelsk, KRLE, samt kroppsøving.

I tillegg intervjuet vi ledelsen og to lærergrupper den 20.5.2022. Vi har også gjennomført en spørreundersøkelse blant elevene på ungdomstrinnet.

Kort om spørreundersøkelsen

I et tilsyn med stor vekt på organisering av opplæringen og underveisvurdering er det viktig å få med erfaringene fra elever. Statsforvalteren i Oslo og Viken valgte i dette tilsynet derfor å gjennomføre en spørreundersøkelse blant elever på ungdomstrinnet. På denne måten blir «stemmene» fra langt flere elever hørt enn gjennom intervjuer med elever, som er en alternativ metode.

Vi ser det som viktig og har god erfaring med bruk av elevenes svar i tidligere tilsyn fra skoler i andre kommuner. Å inkludere mange klasser/elevgrupper på flere årstrinn mener vi er en god måte å la elevene bli hørt på i tilsynssammenheng, jf. FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr. 1.

Vi benyttet et elektronisk spørreskjema hvor elever skulle krysse av for JA eller NEI. Resultatene av spørreundersøkelsen er vedlagt.

For å sikre best mulig representativitet ba vi skolen om å dele ut spørreskjemaet til hele klasser. De tre fagene engelsk, KRLE, samt kroppsøving ble fordelt på klassene på ungdomstrinnet. Det er de samme tre fagene som rektor og lærere svarte på spørsmål om i RefLex. Statsforvalteren presiserte at å svare på spørreundersøkelsen var frivillig. Vi valgte alle klassene på de nevnte trinnene, med til sammen 83 antall elever. I overkant av 80 % av elevene svarte på undersøkelsen. Vi vil benytte anledningen til å takke elever for deltakelse i undersøkelsen, og å takke ledelse og lærere ved skolen for bistand i gjennomføringen.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på den skriftlige dokumentasjonen fra RefLex, intervjuer og resultater fra spørreundersøkelsen blant elevene.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 29. august. 2022. På grunn av en feil i saksbehandlingssystemet til Statsforvalteren mottok ikke kommunen rapporten før 20. september. I rapporten presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen. Kommunens tilbakemelding omtales i kapittel 3.

2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.1 Opplæring i og formidling av kompetansemål

Rettslig krav

Rektor skal sikre at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene

Lærerne skal gjennomføre opplæringen etter gjeldende læreplan, jf. opplæringsloven [§ 2-3 eller § 3-4], jf. forskrift til opplæringsloven [§ 1-1 eller § 1-3]. Rektor må organisere skolen slik at dette blir ivaretatt, jf. opplæringsloven [§ 2-3 eller § 3-4]. Elevene har rett til opplæring i samsvar med kompetansemålene som fremgår av læreplanen. Rektor har ansvaret for at opplæringen dekker alle kompetansemålene. Det betyr at rektor må ha et system for å fange opp kompetansemål som ikke er gjennomgått, på et tidspunkt som gjør det mulig å ta dem igjen.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor skriver i RefLex at alle ansatte må sette seg inn i skolens rutiner, standarder, funksjoner og regler, ved skolestart. Ledelsen ved skolen mener at dette, og annen avsatt tid til å jobbe med utviklingsarbeid, sikrer at lærere er kjent med all informasjon. Videre beskriver rektor at ledelsen gjennom skolevandring, medarbeidersamtaler, deltakelse i teammøter, samtaler ved oppstart av året, og annen jevnlig dialog med lærerne, sikrer at lærerne kommer gjennom alle kompetansemålene. Av dokumenter som ledelsen mener er særlig relevant knyttet til dette spørsmålet, er rutine 1 under tema Opplæringa.

«Rutine 1 – Opplæringas innhold skal knyttes til kompetansemåla i faget» (Heretter: «Rutine 1 – Opplæringa») viser til at lærer i faget skal lage årsplan, hvor alle kompetansemålene på hovedtrinnet skal dekkes. Rutinen omtaler videre at skolen skal ha en mal for årsplanene, og ferdige årsplaner skal innen 1. september legges ut i OneNote. Ledelsen skal, ifølge rutinen, etterspørre årsplaner innen 1. oktober. Informasjon skal deles i ledergruppen, jf. rutinen.

I rutinen er det beskrevet at mal for lokal læreplan/årsplan skal ha følgende innhold: Tidsrom, tema, kompetansemål, arbeidsmetoder, vurdering (VFL), og kommentarer og signering etter gjennomføring. Under overskriftene er det en merknad om at det er valgfritt om kompetansemålene fra LK20 står i oppsettet eller er nummererte under.

I intervju utdyper rektor hvilket system ledelsen har i forbindelse med skolevandring, og at tema kan være skolens utviklingsområde - for eksempel vurdering. Hun forteller videre at de i oppstartsmøter på høsten avtaler hva lærer ønsker at ledelsen ser etter når de skolevandrer. Hun gir også eksempler på andre tema enn vurdering som klasseledelse, relasjonskompetanse og variasjon av undervisningen.

Videre forteller rektor at årsplaner skal legges på OneNote. Ledelsen tar stikkprøver av planene, og det er løpende dialog med lærerne. Særlig ved overganger mellom hovedtrinn er det dialog, og rektor uttrykker at hun har oversikt på ungdomstrinnet, og da etter fagrapportene på 10. trinn. På spørsmål om rektor har fanget opp at ikke alle målene var gjennomgått i et fag, forteller hun at det skjedde for noen år siden på bakgrunn av at foresatte reagerte.

Lærergruppene har i RefLex vist til lokale årsplaner, periodeplaner og at årsplaner deles med alle i OneNote. De beskriver at ved lærerbytte kan ny lærer gå inn i tidligere årsplan for å se hvilke mål som er gjennomført. De skriver videre at kommunikasjon og samarbeid på tvers av trinn sørger for at kompetansemål imøtekommes på best mulig måte. Faggruppe engelsk skriver i tillegg at målene i faget fordeles på de tre årene av ungdomstrinnet, noe som kommer frem av årsplanene. Gruppene har lagt ved mal for årsplan og ulike planeksempler. For eksempel har faggruppe engelsk lagt ved årsplaner for de tre øverste trinnene, og KRLE la ved en temabasert plan.

Vi mottok lite dokumentasjon på planer for de laveste trinnene. Derfor ba vi om at skolen ettersendte dette. Vi mottok lokal årsplan i KRLE og engelsk for utvalgte trinn, og ukeplaner for de tilhørende trinnene.

I intervju utdyper lærerne hvordan det arbeides med årsplaner. De bekrefter blant annet at tidligere praksis var å legge ut planer på OneNote, men sier også at det ikke lengre er slik at alle legger ut årsplanene der. De sier at det er dialog om mål mellom lærere på tvers av trinn, og at det er mulig å bruke malen for årsplaner for å evaluere arbeidet med faget. Samtidig uttrykker lærerne usikkerhet til om alle gjennomførte denne evalueringen. De nevner likevel at evalueringen kan synliggjøres for neste års lærer på trinnet, eventuelt om andre lærere overtar undervisningen. Lærerne på 1.-4. trinn forteller at de har en gjennomgang av hvert fag, hvor de fordeler mål på de ulike trinnene. Dette for å sikre at det undervises etter alle målene på hovedtrinnet. Vi hører at det er forskjell på denne praksisen mellom hovedtrinnene, og ordningen var ikke kommet i stand på bakgrunn av føringer som er gitt fra ledelsen.

Statsforvalterens vurdering

Lærerne skal gjennomføre opplæringen etter gjeldende læreplan. Rektor må organisere skolen slik at dette blir ivaretatt. Elevene har rett til opplæring i samsvar med kompetansemålene som fremgår av læreplanen. Rektor har ansvaret for at opplæringen dekker alle kompetansemålene. Det betyr at rektor må ha et system for å fange opp kompetansemål som ikke er gjennomgått - på et tidspunkt som gjør det mulig å ta dem igjen.

Systemet som rektor må organisere skolen etter, for å sikre at opplæringen følger læreplanen, er flerleddet. For det første må man ha et system slik at det ikke er sporadisk utvalg av mål som det undervises etter, men det må være en plan over arbeidet. Målene for de ulike fagene i læreplanen av 2020 (LK20) utgjør i seg selv en plan, dersom man velger å undervise etter alle målene på hvert trinn. Samtidig er det forståelig at det er utfordrende å undervise i alle mål, på alle trinn, i alle fag hvert år. Rødberg skole har derfor tilrettelagt for et system som kan bidra til å sikre at lærerne underviser etter alle mål, i og med at det er gitt føringer for at det skal lages lokale planer.

Av de dokumentene vi har fått ettersendt ser vi at kompetansemålene ikke er nevnt i årsplanen for ett av trinnene, men det er ramset opp konkrete læringsmål. Planer vi har mottatt viser med andre ord at ikke alle fag har årsplaner i tråd med malen. Selv om det også er gitt føringer om at alle planer skal være tilgjengelige for alle, blir ikke dette alltid fulgt opp. Dette til tross for at ledelsen ifølge rutinen skal etterspørre planer. Skolen har heller ikke et system som sikrer at alle

kompetansemål, i de ulike fagene, samlet dekkes av det tre/fire-årige løpet som er på hovedtrinnene. Statsforvalterens vurdering er at dette arbeidet blir opp til det enkelte hovedtrinn eller lærer.

Det neste leddet som systemet må sikre er å avdekke tilfeller der planen, som ble utarbeidet i første ledd, ikke følges. Føringerne gitt i malen er at lærerne skal kommentere og signere målene etter gjennomføring. Dette var også noe vi så var gjort i enkelte av de lokale årsplanene som vi mottok. Rektor sier også at det er slik at lærerne skal evaluere, og metoden kan også være at man snakker sammen. Lærerne forteller likevel om ulik praksis for å gjennomføre evalueringer.

Det siste leddet som rektor må sikre er at manglende mål skal være mulig å fange opp på et tidspunkt hvor det er mulig å ta dem igjen. Til tross for at det var uklart om alle lærerne evaluerer de lokale årsplanene, støtter vi at dette og fagrapporter kan være verktøy som er egnet for å avdekke dersom man ikke har gitt opplæring i alle målene. Rektor sier i intervju at hun har best kontroll på ungdomstrinnet, for eksempel ved å gå gjennom fagrapporter på 10. trinn. Fagrapporter utarbeides normalt i forbindelse med lokalt gitt eksamen, på slutten av skoleåret. Det er Statsforvalterens vurdering at ved å bruke fagrapporter som et verktøy for dette, vil kontrollen komme på et tidspunkt hvor det er vanskelig å ta igjen mål som det ikke er undervist etter.

Statsforvalteren vurderer at avdekkingsmekanismene som ledelsen omtaler, med skolevandring og ulike samtaler, ikke er tilstrekkelig for å avdekke helheten og oversikten som trengs for å sikre at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene. Det er lagt opp til at lærerne selv kan velge hva de vil ha tilbakemelding på i forbindelse med skolevandringen. Det betyr at læreren ikke nødvendigvis får en tilbakemelding på målene i LK20. Det å ta stikkprøver er etter vårt syn heller ikke en tilstrekkelig metode for å klare å avdekke at det er undervist i alle kompetansemålene. For å sikre at det undervises etter alle målene på et hovedtrinn, når skolen organiserer seg ved bruk av lokale planer, betyr at skolen må ha flerårige planer. Stikkprøver vil da ikke være tilstrekkelig for å avdekke eventuelle mål som mangler. Vi kan heller ikke se at de innsendte dokumentene synliggjør at dette er sikret.

Statsforvalteren konkluderer derfor med at rektor har gitt føringer for at opplæringen samlet skal dekke alle kompetansemålene. Rektor har likevel ikke vist at hun har tilsvarende oppfølging av de føringerne som er gjort, noe som kreves for å kunne si at rektor sikrer at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt

Rettslig krav

Rektor skal sikre at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til målene for opplæring, at elevene forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem

Elevene skal kjenne til hva som er målene for opplæringen, og de må forstå hva de skal lære og hva som blir forventet av dem, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 3-3 andre ledd og 3-10. Det betyr at elevene må kjenne til kompetansemålene i læreplanen og vite at de er grunnlaget for vurderingen av elevens kompetanse. Rektor må organisere skolen for å sikre at lærerne formidler dette til elevene og følge opp at det skjer.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor viser i RefLex til «Rutine 4 - Mål for opplæringa, hva som vektlegges i vurderinga og grunnlaget for vurderinga» (Heretter «Rutine 4 – Vurdering»). Her er det blant annet omtalt at alle lærere skal gjøre elevene kjent med hvilken kompetanse som forventes av dem, og hva som er grunnlaget for den vurderingen som læreren gjør. Det er også omtalt at eleven skal få jevnlig tilbakemelding på hva den mestrer i faget, og tilbakemelding på hva eleven må gjøre for å øke kompetansen ytterligere. Et annet punkt i rutinen omtaler hvordan eleven kan bli gjort kjent med dette (fagsider/ukeplaner), og det er referert til at elevene skal kjenne til kriteriene for måloppnåelse i fag. Rektor viser også i RefLex til at ledelsen gjennomfører skolevandring og har ulike samtaler med lærerne.

Lærerne har lagt ved ulike dokumenter i RefLex, både ukeplaner, fagsider, skjermbilder fra Zokrates og OneNote, med mere. I likhet med skolens ledelse, viser også lærerne til skolens skrevne rutiner, og har i tillegg til «Rutine 4 - Vurdering» lagt ved «Rutine 5 – Elevsamtaler, utviklingssamtaler og halvårsvurdering» (Heretter «Rutine 5 – Vurdering»). De skriver at kompetansemål brytes ned til delmål for elevene på et språk som er tilgjengelig, slik at det er mulig for elevene å forstå målene. Lærerne skriver videre at mål og kriterier er synlig for elevene gjennom verktøyene/sidene som de har sendt inn eksempler på. Veiledning av mål, hva de skal lære og hva som er forventet av eleven gis i tillegg muntlig. Eksempler på at dette formidles muntlig er elevsamtaler, utviklingssamtaler, fagsamtaler og øvrig kontinuerlig dialog mellom lærer og elev.

I intervju med lærerne blir det sagt at det er utfordrende å velge ut hva man presenterer for elevene av mål og kriterier, og at dette blant annet avhenger av elevens alder og modenhet. Det oppleves ifølge lærerne som enklere å undervise i de fagene som de har oppdatert læreverk i. De bruker mye tid på å finne materiell til de nye kompetansemålene, og per i dag er det utfordrende å undervise etter nye kompetansemål med et utdatert læreverk. I enkelte av dokumentene vi har mottatt ser vi at det ikke var samsvar mellom målene som var presentert for elevene (også omtalt som egendefinerte mål) og de reelle kompetansemålene i faget. Det var derfor et tema i intervjuet med lærerne. Vi stilte spørsmål om rektor sikret at målene som det ble undervist etter, og som var redigert som delmål/læringsmål/ egendefinerte mål for elevene, var i tråd med fagenes kompetansemål. Lærerne uttrykker at dette ikke var et sikringsarbeid de var kjent med at ble utført av rektor.

På det samme spørsmålet til rektor viser hun til at hun sporadisk sjekker opp om det er samsvar mellom det som presenteres for elevene i planer og det som er av kompetansemål. Hun forteller at hun i en periode var tett på lærerne, og ettersom om elevene ble gjort kjent med målene etc. Per

nå er det ikke et system for kontroll av dette. Hun uttaler likevel at hun har sjekket opp dette etter overgang til det nye læreplanverket LK20. Rektor bekrefter for øvrig det lærerne sier, om at mål og kriterier må presenteres for elevene på en forståelig måte. Videre forteller hun at skolen har jobbet mye med fagfornyelsen, for eksempel gjennom kompetansepakkene, og de også har vurdert nye læreverk for skolen. Rektor gjentok at skolevandring er et tiltak for å sikre at elevene kjenner til målene, og forstår hva de skal lære. Tema de blant annet så på i forbindelse med skolevandringen var satsinger som skolen eller kommunen var en del av, herunder vurdering.

Både lærerne og rektor informerer i intervju om at skolen har en mentorordning for nyansatte. Den som veileder jobbet fortrinnsvis sammen med den nye, og veiledning kan handle om det praktiske, men også det pedagogiske. Rektor sier at det ikke er utarbeidet egne retningslinjer for hva som skal være tema mellom den som veileder og den som veiledes.

Statsforvalteren gjennomførte en spørreundersøkelse blant elevene på 8., 9. og 10. trinn på Rødberg skole. To av spørsmålene vi stilte elevene var om de får veiledning om hvilke kompetansemål som gjelder i faget, og om de forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem i faget. 90 % av elevene svarte i denne undersøkelsen JA på at de får veiledning om hvilke kompetansemål som gjelder i faget. Over 90 % av elevene svarte JA på at de forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem i faget.

Statsforvalterens vurdering

Det er rektors ansvar å organisere skolen for å sikre at elevene kjenner til hva som er mål for opplæringen, hva de skal lære og hva som forventes av den enkelte elev.

Å sikre betyr at rektor både skal gi føringer og følge opp i etterkant av at disse er gitt, slik at de ansatte følger opp. Statsforvalterens vurdering er at rektor gir føringer for dette arbeidet, blant annet gjennom rutiner og bruk av samarbeidstid. Det er også laget åpninger for at det kan utvikles system for å sikre dette, for eksempel gjennom utviklingsarbeid (kompetansepakkene) og mentorordningen. Vår vurdering blir styrket av det er samsvar mellom det ledelsen ved skolen svarte i RefLex, og det lærergruppene skriver.

Det er Statsforvalterens vurdering at til tross for at lærerne uttrykker at de gjør elevene kjent med mål og kriterier, og elevene forteller at de gjøres kjent med dette, så skjer ikke dette fordi rektor sikrer arbeidet. Gjennom RefLex og intervjuer gir ledelsen uttrykk for at de mener at samtaler og selvvalgte tema på skolevandring er tilstrekkelig for å fange opp at det undervises etter korrekte mål, og at elevene gjøres kjent med hva de skal lære og hva som er forventet av dem. Vi støtter rektor i at for å følge opp hvordan elever gjøres kjent med hva de skal lære og hva som er forventet av dem, kan skolevandring være et nyttig verktøy. Samtidig er ikke vurderingsarbeid nødvendigvis alltid et tema i skolevandringen. Rektor og lærerne forteller at lærerne selv kan velge tema, og klasseledelse, relasjonskompetanse og variasjon i undervisningen er andre eksempler på hva ledelsen ser etter.

Å gå skolevandring for å undersøke om læringsmålene som benyttes er korrelert opp mot kompetansemålene, er etter vår vurdering ikke et egnet verktøy. Å kontrollere årsplaner i

OneNote for samsvar mellom læringsmål og kompetansemål kan være en nyttigere metode, men rektor uttrykker selv at slik sikring blir benyttet sporadisk.

Statsforvalteren konkluderer med at rektor ved Rødberg skole ikke sikrer at elevene gjøres kjent med mål for opplæringen, hva de skal lære og hva som er forventet av dem.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

2.2 Underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte

Rettslig krav

Elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse

Vurderingen underveis i opplæringen skal gi tilbakemelding og veiledning til eleven, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 første og andre ledd. Underveisvurdering skal bidra til at eleven øker sin kompetanse i fag og ferdigheter. Underveisvurderingen skal være en integrert del av opplæringen. Den kan både være skriftlig og muntlig, skal inneholde begrunnet informasjon om kompetansen til eleven og skal gis med sikte på faglig utvikling. Rektor må følge opp at elevene får slik tilbakemelding.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Skolens ledelse svarer i RefLex at de mener at kravet om kontroll av at lærerne gir underveisvurdering oppfylles ved at skolen har utarbeidet ulike rutiner som lærerne er forpliktet til å følge. Rektor skriver at i tillegg blir dette fulgt opp gjennom skolevandring, medarbeidersamtaler, ledelsens deltakelse på enkelte teammøter, samt jevnlig samtaler med lærerne. På spørsmålet om lærerne veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse viser rektor også til at ledelsen har tilgang på digital plattform hvor alle elevenes underveisvurderinger ligger, samt til rutine for foreldresamarbeid hvor vurdering for læring er ett av temaene.

Rektor viser blant annet til «Rutine 4 - Vurdering» som beskriver hvordan ansvarlig faglærer skal gi elevene tilbakemelding på hva de mestrer og hva eleven må gjøre for å øke sin kompetanse. Som nevnt tidligere er det i denne rutinen omtalt at eleven jevnlig skal få tilbakemelding på hva den mestrer i faget, og få informasjon om hva den må gjøre for å øke kompetansen ytterligere i faget.

Rektor viser videre til «Rutine 2 - Vurdering av elevens utbytte av opplæringa» (Heretter «Rutine 2 - Opplæringa»). Eksempler på metoder er kartlegginger, underveisvurderinger som skal være både skriftlig og muntlig og elevsamtaler, med mer.

Dernest omtaler rektor «Rutine 3 - Vurdering av arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø for elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringa» (Heretter «Rutine 3 - Opplæringa»). Denne rutinen beskriver, ifølge rektor, hvordan lærer skal vurdere elevenes utbytte av opplæringa. Her

viser hun til at det er beskrevet hva lærer skal gjøre dersom den vurderer at en elev ikke har tilfredsstillende utbytte av undervisningen. Til sist viser hun til «Rutine 6 –Vurdering av behov for spesialundervisning» (Heretter «Rutine 6 – Spesialundervisning»).

I RefLex svarer lærerne at de gir elevene tilbakemeldinger om oppnådd kompetanse og hva de må gjøre for å øke kompetansen sin gjennom dialog i timene, halvårsvurderinger, elevsamtaler og utviklingssamtaler. Skriftlige tilbakemeldinger øker med elevens alder.

Lærerne har lagt ved dokumentasjon som viser konkrete eksempler på beskrivelser av kompetansen til enkeltelever i ulike vurderingssituasjoner. Dokumentasjonen viser også eksempler på hvordan lærerne gir veiledning i hva elevene må gjøre for å øke kompetansen sin.

I intervju forteller rektor at skolen har hatt vurdering som satsingsområde i to runder de siste årene, og at de har jobbet mye med hvilken praksis skolen skal ha på dette. Skolens utviklingsområde er tema i medarbeidersamtaler.

I intervju med lærerne svarer de at tilbakemeldinger om elevenes kompetanse, samt veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse, først og fremst blir gitt løpende i undervisningssituasjoner. I tillegg får eleven denne type tilbakemeldinger både i utviklingssamtaler, gjennom halvårsvurdering og i elevsamtaler.

I spørreundersøkelsen blant elevene svarer et stort flertall av elevene JA på spørsmålene om de får tilbakemeldinger om hva de mestrer i fagene (over 90 %) og hva de må gjøre for å bli bedre (litt under 90 %).

Statsforvalterens vurdering

Etter Statsforvalterens vurdering gir lærerne flere eksempler på hvordan de jobber med at elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse. Det viser både innsendt dokumentasjon og svar i intervjuer. Det er også tydelig at lærerne er godt kjent med skolens rutiner, og at disse er dokumenter som lærerne forholder seg til. Lærerne forteller om drøftinger de har hatt rundt evaluering og revisjon av rutinene.

På bakgrunn av svarene i RefLex, intervjuene, og innholdet i de tilsendte dokumentene er det vår vurdering at elevene får tilbakemeldinger om hva de mestrer og hva de må gjøre for å øke kompetansen sin løpende gjennom hele skoleåret.

Det er imidlertid et krav at rektor **må følge opp** at elevene får slik tilbakemelding. I dette ligger det at rektor kontrollerer at lærerne gjør det som kreves etter forskriften. Rektor svarer i sin tilbakemelding at hun følger opp ved å delta på lærernes møter, samt at dette er tema på skolevandring og i medarbeidersamtaler. I intervju svarer både rektor og lærere at vurdering er tema hvis læreren ber om dette i forbindelse med skolevandring, eller i medarbeidersamtaler hvis vurdering er satsingsområde på skolen. Vi har heller ikke mottatt dokumentasjon som viser for eksempel tidspunkt og tema for møter og/eller medarbeidersamtaler hvor ledelsen har deltatt. Videre har også rektor og lærere har opplyst om at undervisningsvurdering heller ikke er et særskilt tema i mentorordningen for nyansatte. Etter Statsforvalterens vurdering har ikke

ledelsen en systematisk tilnærming til å sjekke at lærerne gjør det de skal på dette området, slik som for eksempel å ta planmessige stikkprøver, eller ha det som fast tema med jevnlig mellomrom i medarbeidersamtaler eller skolevandring.

Etter Statsforvalterens vurdering gir lærerne på skolen tilbakemelding til elevene på hva de mestrer, og veileder elevene i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse. Rektor har også lagt til rette for at lærerne vet at de skal gjøre dette, men ledelsen kontrollerer ikke at det faktisk blir gjort.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav

Elevene skal involveres i vurderingen av eget læringsarbeid

Elevene skal delta aktivt i vurderingen av eget arbeid, egen kompetanse og egen faglig utvikling, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 andre ledd bokstav a. Lærerne må sørge for at elevene blir involvert i dette. Elevens egenvurdering er en del av undervisvurderingen. Rektor må følge opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget arbeid.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

På spørsmål i RefLex om rektor følger opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid svarer hun at resultatene fra egenvurdering er gjenstand for refleksjon i lærernes team. Dette kontrolleres ved at ledelsen har tilgang på den digitale plattformen hvor undervisvurdering og halvårsvurderingen legges ut.

Alle lærerne svarer også ja på dette i RefLex. Noen av lærerne svarer at dette gjøres blant annet i elevstyrte utviklingssamtaler, og noen svarer også at dette gjøres ved halvårsvurdering og vurderingssituasjoner, samt etter avsluttende tema. En lærergruppe svarer at dette gjøres gjennom egenvurdering hvor elevene evaluerer seg selv i faget. De stiller ofte åpne spørsmål underveis til elevene som gjør at de må reflektere rundt egen praksis i faget. En lærergruppe svarer at for de laveste trinnene blir vurderingen av eget læringsarbeid gjort mest muntlig, mens det blir gjennomført mer skriftlig etter hvert som elevene blir mer modne.

Alle lærerne har sendt inn skjema de bruker for elevenes egenvurdering. Eksempler på spørsmål i egenvurdering til halvårsvurderingen er «hva liker du i faget? Er noe vanskelig? Kunne noe vært annerledes? Hvordan er din innsats i faget?». Andre eksempler er «hva er du flink til? Hva er du fornøyd med? Hva er du ikke like fornøyd med? Hva kan jeg som lærer hjelpe deg med? Hvordan har du jobbet med tilbakemeldingene du får i faget? osv.»

En lærergruppe har også sendt inn årsplan som viser at egenvurdering og undervisvurdering skal gjennomføres i forbindelse med hvert tema.

Både rektor og en av lærerne viser til «Rutine 5 - Vurdering». Her står det at kontaktlærer skal gjennomføre elevsamtale med egenvurdering i september/ oktober og i mars/april. Oppsummering av elevsamtalen, inkludert elevens egenvurdering, skrives inn i IUP inneværende halvår.

Noen av lærerne og rektor har sendt inn «Rutine 4 - Vurdering». Her står det at alle lærerne må sette seg inn i innholdet i forskrift til opplæringsloven §§ 3-1 til 3-3. Fristen er 15. september. Bak på rutinen er bestemmelsene i forskriften gjengitt. I versjonen av «Rutine 4 - Vurdering» som ledelsen har sendt inn er også § 3-10 (undervisvurdering) tatt med. Denne bestemmelsen omtaler ikke versjonen av «Rutine 4 - Vurdering» som lærerne har sendt inn. Ordlyden i § 3-10 om undervisvurdering er heller ikke gjengitt i noen av versjonene av «Rutine 4 - Vurdering». Egenvurdering omtales ikke i «Rutine 4 - Vurdering» utover dette.

I spørreundersøkelsen svarte ca. 40 % av elevene nei på spørsmål om de opplever å bli tatt med i involvering av eget arbeid.

Som nevnt forteller rektor i intervju at skolen har hatt vurdering som satsingsområde. Begge gangene har de jobbet mye med vurdering, formen på skjema, hva som skal til for at det fungerer best mulig og hva som skal vurderes. Rektor forteller at elevinvolvering i forbindelse med eget læringsarbeid har vært et tema her. Rektor sier at de mener at de er blitt ganske gode, men ser at elevene ikke har samme oppfatning. Rektor sier at elevene kanskje ikke klarer å se at de blir involvert, og at skolen må jobbe enda mer med det.

På spørsmål i intervjuet om hvordan rektor følger opp at det blir gjort svarer hun at de først og fremst har snakket om egenvurdering som utviklingstema i fellesskap. Rektor svarer at hun ikke har snakket med hver enkelt lærer, men i for eksempel medarbeidersamtaler har de brukt tid på dette dersom dette er en del av utviklingsområdet.

Under intervjuet ble lærerne fortalt at ca. 40 % av elevene nei på spørsmål om de opplever å bli tatt med i involvering av eget arbeid. En av lærerne sa at de trodde det ville være et høyere tall. De svarer de nok kunne vært bedre, men tror nok også at det skyldes at elevene ikke alltid forstår hva de er med på.

En av lærerne opplyser i intervju at de forsøker å ha fokus på elevinvolvering gjennom for eksempel å tilby valg i oppgaveform og hvordan de vil løse oppgavene. De gir eksempel på fag hvor elevene har forsøkt å bruke programmer på iPad. Dersom elevene sier at det er mer motiverende har lærerne tatt det til seg, og bruker programmet ut skoleåret. En av lærerne sier at de yngste nok ikke forstår at det er medvirkning de er med på. Noen elever tror at medvirkning er det samme som å få det som de vil, og gjøre det de har lyst til.

På spørsmål om rektor følger opp hvis lærerne ikke involverer elevene svarer lærerne at de ikke har opplevd at rektor har sjekket at de følger opp. En av lærerne forteller imidlertid at rektor har kommentert det på skolevandring hvis hun ser at de har involvert elevene, men er usikker på om rektor følger opp hvis de ikke gjør det. En annen lærer sier at rektor har overraskende god oversikt. En lærer opplyste om at vurderingsarbeid ikke nødvendigvis er et tema på skolevandringen, men lærerne kan ta det opp selv. Ellers er tilbakemelding på undervisningen gjerne tema på skolevandringen.

Statsforvalterens vurdering

På bakgrunn av svarene i RefLex, intervjuene og innholdet i de tilsendte dokumentene er det vår vurdering at lærerne involverer elevene i vurderingen av sitt læringsarbeid, både underveis i opplæringen og i forbindelse med halvårsvurderingen. Skolen har i sine rutiner at elevens egenvurdering skrives inn i IUP, sammen med oppsummering av elevsamtalen, hvert halvår. Utover dette, er det vår vurdering at involvering av elevene i eget læringsarbeid er lite tydeliggjort i skolens rutiner. Dette til tross for at det i forskrift til opplæringsloven er tydelig at også egenvurdering skal være en integrert del av opplæringen, og at det skal brukes til å fremme læring, tilpasse opplæringen og øke kompetansen i fag.

Også på dette spørsmålet er det et krav at rektor **må følge opp** at lærerne involverer elevene i eget læringsarbeid. Som nevnt krever det at rektor kontrollerer at lærerne gjør det som er kravet. Rektor svarer i sin tilbakemelding at hun følger opp ved å delta på lærernes møter, samt at dette er tema på skolevandring og i medarbeidersamtaler. Som nevnt svarer både rektor og lærere at vurdering er tema hvis læreren ber om dette i medarbeidersamtale eller skolevandring, eller hvis dette er satsingsområde på skolen. Vi har som nevnt heller ikke mottatt dokumentasjon som viser eksempler på konkrete møter og/eller medarbeidersamtaler, hvor ledelsen har deltatt og dette har vært tema. Videre har også rektor og lærere opplyst om at underveisvurdering heller ikke er et særskilt tema i mentorordningen for nyansatte.

På bakgrunn av dette er det Statsforvalterens vurdering at ledelsen heller ikke har en systematisk og planmessig tilnærming til å sjekke at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget arbeid. I og med at mye av involvering av elevene ikke foregår skriftlig, særlig på laveste trinnene, er det etter vår vurdering spesielt viktig at rektor følger opp at dette faktisk gjøres.

Etter Statsforvalterens vurdering involverer lærerne elevene i eget læringsarbeid, og skolen har også rutiner hvor elevinvolvering er nevnt - som lærerne må sette seg inn i. Vi vurderer imidlertid at ledelsen ikke kontrollerer at det faktisk gjennomføres.

Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er ikke oppfylt.

2.3 Halvårsvurdering

Rettslig krav

Elevene skal fra og med 8. årstrinn få halvårsvurdering midt i opplæringsperioden i alle fag og på slutten av opplæringsåret i fag som ikke er avsluttende.

Elevene skal få halvårsvurdering uten karakter gjennom hele grunnopplæringen. Fra og med 8. årstrinn skal halvårsvurdering både med og uten karakter gjennomføres midt i opplæringsperioden og på slutten av opplæringsåret dersom faget ikke blir avsluttet, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-12 andre

ledd. Halvårsvurderingen med og uten karakter skal reflektere den samme kompetansen. Rektor må følge opp at lærerne gjennomfører halvårsvurderinger på riktig tidspunkt.

I halvårsvurderingen skal elevene få informasjon om sin kompetanse i fagene og veiledning om hvordan de kan øke kompetansen sin

Halvårsvurderingen er en del av undervisvurderingen og skal uttrykke elevens kompetanse knyttet til kompetansemålene i læreplanen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-12 første ledd. Halvårsvurderingen skal også gi veiledning i hvordan eleven kan øke kompetansen sin. Vurderingen kan være både skriftlig og muntlig. Rektor må følge opp at lærerne gjennomfører halvårsvurderinger med et innhold som er i samsvar med forskriften.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Både rektor og lærergruppene svarer ja i RefLex på at elevene får halvårsvurdering uten karakter ved slutten av hver termin. I svarene viser rektor til «Rutine 5 – Vurdering» og eksempler på utfylte halvårsvurderinger - både uten og med karakter. Denne rutinen omhandler halvårsvurdering (IUP), og det fremgår at halvårsvurderingen skal skrives i det faget som læreren har ansvar for. Dette skal legges i systemet som heter Zokrates. Tidspunktene for når halvårsvurderingen skal være gjort er spesifisert for hvert år, for eksempel skulle halvårsvurdering etter første termin inneværende skoleår, være skrevet til 14. januar.

Lærerne har sendt inn eksempler på halvårsvurderinger uten karakter som bekrefter praksisen som rutinen beskriver. I intervju bekrefter de den samme praksisen.

I og med at halvårsvurderingene legges inn i Zokrates har også rektor tilgang til alle vurderingene. Hun forteller i intervju at hun tar stikkprøver for å sjekke at vurderingene er gjort. Hun opplyser også om at det er jevnlig dialog mellom henne og lærerne om at halvårsvurderingen gjennomføres, og at det avsettes tid i skolens samarbeidstid til å få arbeidet gjort.

I spørreundersøkelsen oppgir 90 % av elevene at de mottar halvårsvurdering uten karakter. Av de elevene som bekrefter de har fått halvårsvurdering, oppgir 90 % at lærer snakker med de om kompetansen som de har i faget. En litt mindre andel, men fremdeles over 80 %, sa at lærer i den samme samtalen fortalte de hvordan de kunne bli bedre i faget.

Statsforvalterens vurdering

De innsendte eksemplene på halvårsvurderingene viser at elevene både får tilbakemeldinger om sin kompetanse i fagene og veiledning om hvordan de kan få økt kompetansen sin. Lærerne bekrefter i intervjuene at tidspunktene for halvårsvurderingene uten karakter er midt i opplæringsperioden eller ved slutten av opplæringsåret.

Vår vurdering er at svarene i RefLex, i intervjuene og innsendte dokumenter viser at rektor sørger for at elevene får oppfylt retten sin til halvårsvurdering, og at innholdet i disse vurderingene er i tråd med gjeldende bestemmelser. Videre ser vi at rektor etterser at faglærerne har en praksis i tråd med regelverket gjennom sine samtaler med dem, og de stikkprøvene hun tar i Zokrates. Det å følge opp at noe blir gjort innebærer som nevnt et element av kontroll. Denne kontrollen

mener vi rektor utfører gjennom dette, samt at skolen avsetter tid til dette arbeidet i samarbeidstiden. I tillegg er lærere og rektor samstemte i at ønsket praksis følges, og vi mener dette bidrar til å sannsynliggjøre at rektor følger opp.

Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt.

2.4 Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

Rettslig krav

Rektor skal sørge for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer behovet for tilpasset opplæring

Læreren skal, som en del av underveisvurderingen, vurdere behovet for tilpasset opplæring, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10. Opplæringen skal være tilpasset evnene og forutsetningene til den enkelte eleven. Lærerne skal derfor, som en integrert del av opplæringen, vurdere hvordan eleven ligger an.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor viser i RefLex til «Rutine 2 - Opplæringa». Den beskriver hvordan lærerne gjennom blant annet underveisvurdering skal vurdere om elevene får tilfredsstillende utbytte av opplæringen faglig og sosialt. Denne underveisvurderingen gjøres for eksempel gjennom kontinuerlig innhenting av elevoppgaver, kartlegging i henhold til årshjulet, elevsamtaler minimum en gang i halvåret og drøfting av elevenes utbytte av undervisningen på teammøter. I de tilfellene der lærerne vurderer at enkelte elever ikke har tilfredsstillende læringsutbytte, har skolen utarbeidet «Rutine 3 - Opplæringa».

I intervjuet utdyper rektor svarene fra RefLex. Hun forteller at mange av vurderingene som gjøres angående tilpasset opplæring er basert på skolens rutiner. Rektor forteller at ledelsen blir informert tidlig i denne prosessen, ved uformelle samtaler eller at ledelsen inviteres med i et møte for å drøfte enkeltelever og hvilke tiltak som skal settes inn. Dersom de etter en periode opplever at tiltakene ikke har ønsket virkning, så blir eleven drøftet videre og da er det alltid sammen med rektor eller ved rektors involvering. I tillegg er det av og til behov for at PPT involveres, for eksempel via et ressursgruppemøte. Deretter tester skolen ut tiltak i en periode. Dersom dette ikke er tilstrekkelig, blir det nye drøftinger med rektor til stede.

I RefLex svarer lærerne at de kontinuerlig differensierer og tilpasser opplæringen for elevene. Lærerne skriver at de tilpasser vurderinger, opplegg, arbeidsmåter og lekser. Dette vurderes kontinuerlig, også sammen med elevene i formelle og uformelle elev- eller fagsamtaler. For å gi et eksempel på hvordan tilpasningen kan foregå, har lærerne lagt ved dokumentet «tilretteleggingsgrupper i LMS». De har også lagt ved «elevsamtaleskjema», som skal få frem elevens perspektiv og der elevene skal vurdere egen læring.

I intervjuet med lærerne formidler de at de oppdager at enkeltelever ikke har utbytte av undervisningen ved for eksempel observasjon i skolehverdagen, høytlesning i norsk og resultater av kartlegginger. Lærerne forteller at de eksempelvis i etterkant av nasjonale prøver sammen ser på resultatene og drøfter blant annet hva som skal til for at elevene skal skåre høyere på oppgavene. Lærerne uttrykker at ved bekymring rundt enkeltelever, drøfter de eleven og hvilke tiltak man eventuelt kan sette inn med de andre faglærerne. Dersom det ikke gir utslag, følger de rutinebeskrivelsen angående hva de skal gjøre videre.

Statsforvalterens vurdering

Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev, noe som betyr at lærerne må bli gitt forutsetninger for å kunne gjøre en slik vurdering. Det er rektors ansvar å sørge for at lærerne får dette, og at behovet for tilpasset opplæring vurderes. Dette innebærer, på samme vis som sikre, at skolen må ha et system. Men det innebærer likevel ikke et krav for rektor om at skolen har en fast fremgangsmåte for hvordan dette gjøres.

Statsforvalteren vurderer at skolen likevel har en fast fremgangsmåte som sørger for at lærerne, ved bruk av ulike rutiner, kan vurdere om elever har et behov for tilpasset opplæring. Vi vurderer disse rutinene som varierte, slik at de potensielt kan fange opp behovet for tilpasset opplæring på ulike måter. Videre vurderer vi at rutinene gir tydelige føringer for hvordan lærerne skal vurdere behovet for tilpasset opplæring.

Det fremgår av innsendt informasjon fra RefLex og intervju med rektor og lærerne, at disse rutinene brukes aktivt i skolehverdagen. For eksempel ved at ledelsen deltar i teammøter og ressursteam, og at lærerne sørger for at informasjon om de ulike elevenes eventuelle behov for tilpasninger kan overføres til flere fag.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav

Rektor skal sørge for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning

Dette er en del av undervisvurderingen i den ordinære opplæringen, med et særlig fokus på elever på de laveste trinnene i de tre grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning. Lærerne skal, som en integrert del av opplæringen, vurdere elevene på hvert årstrinn, slik at de kan sette inn tiltak så tidlig som mulig, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10.

Videre skal elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt få egnet intensivopplæring slik at forventet progresjon blir nådd.

Rektor er ansvarlig for at skolen har en bestemt fremgangsmåte for at elevene raskt får egnet intensivopplæring slik at de oppnår forventet progresjon. Skolen skal sette i gang opplæringen innen kort tid. Opplæringen er en del av den ordinære opplæringen. Den skal være kortvarig og målrettet, jf.

opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10. Rektor må følge opp at lærerne følger fremgangsmåten som er bestemt.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor viser også her til «Rutine 2 - Opplæringa» og «Rutine 3 - Vurdering» i RefLex. Hun skriver at skolen årlig gjennomfører og følger opp kartleggingsprøver fra Utdanningsdirektoratet, i tillegg til *Carlsten leseprøver, M-prøver og Ordkjedetesten*. Resultatene fra kartleggingsprøvene blir lagt inn i Conexus Engage og skoleledelsen har tilgang til alle kartleggingsresultatene. Ved behov benyttes testene *Språk 6-16, LOGOS, 20 spørsmål om språkferdigheter*, samt *Dynamisk kartlegging i matematikk*.

Rektor skriver videre at det foregår kontinuerlige drøftinger på team angående elevenes læringsutbytte og hvordan man organiserer ressursene på best mulig måte for å hjelpe elever som står i fare for å bli hengende etter. Hun formidler at skoleledelsen ofte blir konsultert i disse drøftingene.

Videre uttrykker rektor i RefLex at lærerne tar utgangspunkt i «Rutine 2 - Opplæringa» når de skal følge opp elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning. Hun skriver at dersom eleven fortsatt ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen etter at det har blitt gjort endringer i arbeidsmåter, vurderingspraksis og/eller læringsmiljøet, skal lærerne se til «Rutine 6 - Spesialundervisning». Rektor viser også til flytskjemaet «Vurdering av barn/elevs likeverdige muligheter for utvikling og læring» som viser skolens og PPTs ansvarsområde vedrørende system- og individrettet arbeid.

I intervju utdyper rektor at etter at kartleggingsprøver er gjennomført og resultater lagt inn i systemet, har skolen resultatsamtaler angående hvilke elever som det er knyttet bekymring til. Rektor forteller at dette ikke er satt i system, men at de har planer om å få det fast inn i årshjulet. Videre uttrykker rektor i intervjuet at skolen har en leselærer fra 1.-7.trinn, og at denne leselæreren brukes aktivt på 1.-4.trinn og får oppdrag fra kontaktlærerne. Det er vanlig praksis at leselæreren drøfter elevene med de ansatte, og informerer rektor om hvilke elever leselæreren jobber med.

Når det gjelder skolens oppfølging av elever som har utfordringer med regning og skriving, henviser rektor til drøfting av resultater på kartleggingsprøver. Hun forteller at dersom skolen vurderer at noe bør undersøkes nærmere, så kan de gjennomføre en dynamisk kartlegging, da det er noen av de ansatte som har tilegnet seg slik type kompetanse. I tillegg vurderer skolen eventuelle arbeidsmåter. Rektor uttrykker at det også er mulig å ta en samtale med PPT for å drøfte videre strategier.

Hun opplyser om at skolen ikke har egne ressurspersoner innenfor matematikk, og intensive kurs i regning/matte er ikke organisert på samme måte som i lesing. I matte har de hatt mye fokus på praktisk undervisning, og det har vært mye idémøting på utviklingsteamet.

Lærerne redegjør i RefLex for at de gjør løpende vurderinger om det er elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning. Disse vurderingene baserer seg på elevenes prestasjoner gjennom for eksempel høytlesning, innlesing og innlevering av innleste

lydfiler, begrepsinnlæring, gloseprøver og uketester. Dersom lærerne er usikre på elevenes mestring, drøftes dette i teamene og ressurspersoner internt, samt eksterne drøftinger med konsultasjonsteam, som er på kommunenivå, og PPT. Videre skriver lærerne at de har en leselærer som har avsatt tid til intensiv opplæring tilpasset enkeltelevers behov. Lærerne kan bestille kartlegging og intensive kurs til klasser, grupper og/eller enkeltelever.

Enkelte av lærerne utdyper i intervju at når de gjelder de yngste elevene, så gjennomfører de leseprøver fra Utdanningsdirektoratet. Resultatene blir drøftet og de ser for eksempel etter om elevene havner under eller over kritisk grense. Lærerne forteller at de også har egne kartlegginger, der man for eksempel kan fange opp om elevene har automatisert bokstavene. Enkelte av lærerne formidler at tolærersystemet de har i enkelte timer, gir for eksempel mulighet til å ta ut elever i en liten gruppe for å ta en gjennomgang av et tema. Lærerne styrer i samråd med ledelsen hvor man skal sette inn «styrkningstimene». Når de legger timeplanen har lærerne mulighet til å endre eller legge opp med tolærersystem der de ser at det er behov for det.

Statsforvalterens vurdering av om rektor sørger for at lærerne vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning

Dette er en del av underveisvurderingen i den ordinære opplæringen, med et særlig fokus på elever på de laveste trinnene i de tre grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning. Lærerne skal, som en integrert del av opplæringen, vurdere elevene på hvert årstrinn, slik at de oppnår forventet progresjon. Skolen skal sette i gang opplæringen innen kort tid. Opplæringen er en del av den ordinære opplæringen. Den skal være kortvarig og målrettet, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10. Rektor må følge opp at lærerne følger fremgangsmåten som er bestemt.

For å sørge for at elever som står i fare for å henge etter får intensiv opplæring, er det nødvendig at skolen identifiserer disse elevene. For å identifisere disse elevene må skolen ha oversikt over elevenes progresjon og utvikling i lesing, skriving og regning, både løpende og systematisk. Det fremkommer i svarene fra rektor og lærerne i RefLex og intervjuene, at skolen har en oversikt over elevenes progresjon innenfor lesing, skriving og regning gjennom kontinuerlige drøftinger av resultatene på ulike typer kartleggingsprøver. I tillegg observerer lærerne elevene i klassen og gjør andre typer underveisvurderinger.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Statsforvalterens vurdering av om rektor sikrer at elevene som strever raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd

Som tidligere nevnt, betyr å sikre at rektor må ha en fast fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet og følge opp at de som jobber der, bruker fremgangsmåten i praksis.

Statsforvalteren vurderer at skolen har tydelige rutiner for hva lærerne skal gjøre for at elever som strever raskt får intensiv opplæring i lesing og skriving. Dette gjøres ved at de hovedsakelig kommer med bestillinger til leselærer slik at tiltak som lesekurs kan iverksettes. I tillegg har

rektor selv hyppig kontakt med leselærer og oversikt over hvilke elever hun jobber med til enhver tid.

Når det gjelder intensiv opplæring i regning, fremgår det av innsendt dokumentasjon og svarene i intervjuene at det er en manglende systematikk i hvordan skolen håndterer elever som strever med regning. Verken lærere eller rektor kan gi en detaljert beskrivelse av hva skolen gjør når de avdekker regnevansker hos elever på 1.-4.trinn, utover å vise til at de vurderer arbeidsmåter. Dette mener vi at ikke er tilstrekkelig for å sikre at det raskt kommer på plass en intensiv opplæring av disse elevene.

Statsforvalteren konkluderer med at rektor sikrer at elever som strever i lesing og skriving raskt får et egnet opplæringstilbud. Videre konkluderer vi med at rektor ikke har et lignende tilbud for elever som strever med regning.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

3 Statsforvalterens gir pålegg om retting

3.1 Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger

Kommunen sendte 4. oktober 2022 inn svar på foreløpig tilsynsrapport. Her la de ved en veiledningsplan for barnehage og grunnskole i Numedal. Kommunen opplyser i brevet om at de har oppnevnt og gitt ekstra ressurs til en mentor for hver av de nytilsatte lærerne. Videre opplyser skolen om at de har iverksatt ressurslærer i matematikk/regning fra skolestart 2022/23. Videre har skolen påbegynt et pedagogisk årshjul med frister for lærere og ledere. Årshjulet er høstens tema i skolens ledergruppe, i skolens utvidede ledergruppe og i pedagogisk utviklingstid. Årshjulet skal være ferdigstilt innen 1. november.

Ut over dette har ikke kommunen kommentert faktum i rapporten eller våre vurderinger og konklusjoner.

Statsforvalteren har vurdert tilbakemeldingene fra kommunen. I de rettslige kravene som ikke er oppfylt i foreløpig rapport er det enten et krav om at rektor *skal sikre* at skolen oppfyller kravene i regelverket, eller at rektor *skal følge opp* at skolen oppfyller kravene.

At rektor skal sikre betyr at rektor må ha bestemt en fast fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Det er ingen formalkrav for hvordan fremgangsmåten skal være, for eksempel er det ikke et krav at fremgangsmåten er skriftlig. Fremgangsmåten må likevel være egnet til å synliggjøre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker. Både for spørsmålet om rektor sikrer og at rektor følger opp, må rektor uansett følge opp at de ansatte følger fremgangsmåten som er gitt.

Tilleggsopplysningene som kommunen har sendt inn er ikke knyttet til de konkrete rettslige kravene i rapporten, og heller ikke konkret opp mot hvordan rektor per i dag følger opp. Statsforvalteren ser at skolen og kommunen er godt i gang med et arbeid med å utvikle skolens kvalitetssystem og at de har iverksatt ressurslærer og synliggjort mentorordningen. Vi ser også at skolens årshjul skal ferdigstilles i november.

Etter vår vurdering er ikke arbeidet på nåværende tidspunkt tilstrekkelig ferdigstilt, og den nye dokumentasjonen er heller ikke konkret nok på hva som faktisk har blitt gjort, hva som planlagt å gjøre, og når det er gjort eller skal gjøres. Vi kan derfor ikke konkludere med at det er sannsynliggjort at de rettslige kravene er oppfylt. Vi avventer derfor en mer konkret redegjørelse og erklæring på at tiltakene er iverksatt, og en sannsynliggjøring av at de rettslige kravene er oppfylt. Vi opprettholder derfor konklusjonene våre fra foreløpig rapport.

3.2 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at kommunen ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

1. Kommunen må sørge for at skolen oppfyller kravene til opplæring i og formidling av kompetansemål, jf. opplæringsloven § 2-3 fjerde ledd, jf. forskriften §§ 1-1 og 3-3 andre ledd og 3-10. Kommunen må sørge for at
 - rektor sikrer at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene
 - rektor sikrer at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til kompetansemålene i faget, at de forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem
2. Kommunen må sørge for at skolen gir undervisvurdering som bidrar til at elevene når målene for opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 3-1 fjerde ledd og 3-2 første ledd, jf. § 3-10 første og andre ledd. Kommunen må sørge for at
 - rektor følger opp at lærerne gir elevene tilbakemelding på hva de mestrer, og veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse
 - rektor følger opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid
3. Kommunen må sørge for at skolen vurderer og følger opp den enkelte elevens utbytte av opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4. Kommunen må sørge for at
 - Rektor sikrer at elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i regning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd

3.3 Oppfølging av påleggene

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan det har blitt rettet. Vi ber om at kommunen viser til de konkrete lovkravene i sin redegjørelse.

Frist for retting er **25. januar 2023**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før kommunen, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

4 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 28. oktober 2022

Anne-Mette Nessøe

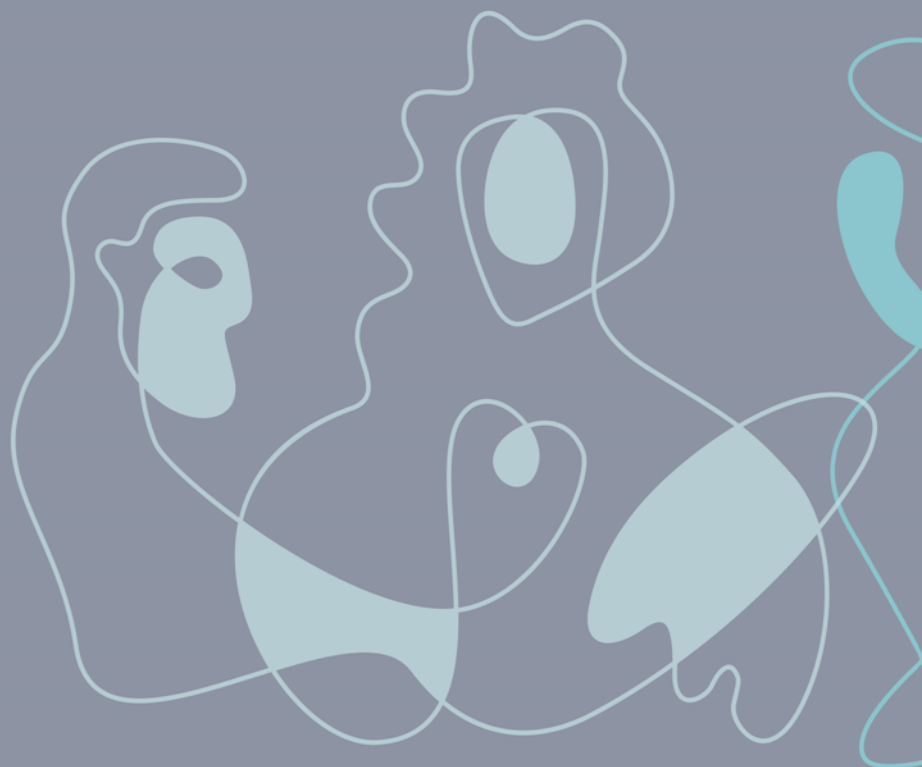
Elin Jernberg

Anna Asbjørnsen Berg

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

5 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Delmål eng mellomtrinnet
- Differensiering lekser
- Egenvurdering elev eng
- Egenvurdering IUP
- Elevsamtaleskjema
- Elevstyrt utviklingssamtale
- Engelsk lokal årsplan 8.kl 2021-2022
- Halvårsvurdering mellomtrinnet engelsk
- IUP ungdomsskolen eng
- kjennetegn-pa-maloppnaelse--engelsk-10.-trinn
- Kompetansemål eng ungd
- Lokal Læreplan Engelsk 9. klasse 2021-2022
- Lokal læreplan i engelsk 10trinn 2021-2022
- Lærerverk 2
- Underevgsvurdering eng ungd
- Vurdering-forventning 10. klasse

- 1.7a
- 3.2 KRLE
- Egenvurdering
- Eksempel tilbakemelding
- Krle - temabasert
- krle 9. klasse
- Lærerstandard
- Rutine 2
- Rutine 3
- Rutine 4
- Skann2022-04-26
- Tilretteleggingsgrupper i LMS
- Valgfrie oppgaver, vurderingsmåte
- Vurderingskriterier muntlig presentasjon

- Eksempel halvårsvurdering med tilbaeme...
- Eksempel på spørsmål til egenvurdering
- Halvårsplan i kroppsøving 10trinn vår 2022
- Årsplan gym 2021-2022 (8.klasse) (002)
- Årsplan svømming 2021-2022 (8.klasse)

- 1.5 Zokrates
- 1.7
- 2.4 Egenvurdering for vårhalvåret 2022
- 2.4 Elevstyrt utviklingsamtale
- 2.4 fra småtrinnet
- AskiRaski-karlegging-tiltak
- Egenevaluering grarb og framf
- Elevsamtalskjema - vedlegg
- Fagsiden-menneskehjernen
- Halvårsvurdering eksempel
- Lærerstandard
- Mal egenvurdering halvårsvurderingIUP
- Rutine 2
- Rutine 3
- Rutine 4
- Rutine 5
- Sjekkliste for novelle
- skjema-elevsamt-21-elevksempel
- Tilretteleggingsgrupper i LMS
- Ukeplan 3. trinn
- Utviklingsamtale - mal
- Valgfrie oppgaver, vurderingsmåte
- Vurderingskriterier novelle
- Årsplaner OneNote, deling
- Årsplanmal

-
- 01 - vedlegg 1_Leseliste lærere fredag 13 august
 - 02 - vedlegg 2_Rutine nr 1 Opplæringa. Innhold kn...
 - 03 - vedlegg 3_system for kvalitetsutvikling sko...
 - 04 - vedlegg 4_Rutine nr 4 Vurdering. Rett til v...
 - 05 - vedlegg 5_Rutine nr 5. Vurdering. Halvårsvu...
 - 06 - vedlegg 6_Rutine nr 2. Opplæring. Vurdering ...
 - 07 - vedlegg 7_Rutine nr 6 Vurdering av behov for...
 - 08 - vedlegg 8_Foreldresamarbeid_2022endelig doku...
 - 09 - vedlegg 9 Rødberg skoles lærerstandard
 - 11 - vedlegg 11_Rutine nr. 3 Vurdering av arbeids...
 - 12 - Vedlegg 12_Tiltaksplan for et godt psykososi...
 - 13 - vedlegg 13 Årshjul for arbeid med elevenes p...
 - 14 - vedlegg 14 Flytskjema - vurdering av barn-el...

I tillegg har vi mottatt:

- Lokal årsplan i KRLE og engelsk for utvalgte trinn, og ukeplaner for de tilhørende trinnene.
- Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport av 5.10.22, og Veiledningsplan for barnehage og grunnskole i Numedal.